

“Ο ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΕ ΟΜΙΛΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ”

Η άσκηση εκ μέρους των μετόχων των δικαιωμάτων τους προϋποθέτει ότι έχουν επαρκή πληροφόρηση. Τα πρακτικά δ.σ. και το δικαίωμα πληροφόρησης των μετόχων δεν είναι αρκετά. Ιδιαίτερα καθώς το δ.σ. προκειμένου να αποφύγει οποιαδήποτε ευθύνη έναντι των μετόχων δίνει όσο το δυνατόν λιγότερη πληροφόρηση.

Για το λόγο αυτό ο νομοθέτης ρύθμισε στο άρθρο 142 II 1 AktG (Γερμανικός νόμος ανωνύμων εταιριών) τη δυνατότητα διορισμού ειδικών ελεγκτών προκειμένου να ερευνήσουν πράξεις της διοίκησης συμπεριλαμβανομένων απόκτησης ή απώλειας εταιρικού κεφαλαίου. Την απόφαση για το διορισμό των ειδικών ελεγκτών λαμβάνει η γ.σ. με απλή πλειοψηφία. Αν η γ.σ. αρνηθεί το διορισμό τότε μπορούν μέτοχοι που κατέχουν 1% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ή οι μέτοχοι που οι μετοχές τους αντιστοιχούν σε ποσό τουλάχιστον 100.000€ του μετοχικού κεφαλαίου, να καταθέσουν σχετική αίτηση στο Δικαστήριο. Προϋπόθεση αποτελεί να προκύπτει κατάφορη παραβίαση του νόμου ή του καταστατικού.

Στους ομίλους επιχειρήσεων, τίθεται το ζήτημα του ελέγχου των αποφάσεων της διοίκησης. Πώς μπορεί ο μέτοχος της μητρικής εταιρίας να πληροφορείται για εταιρικά μέτρα που λαμβάνουν χώρα π.χ. σε θυγατρικές εταιρίες και έχουν οικονομικό αντίκτυπο στη μητρική και το αντίθετο. Δηλαδή πώς ο μέτοχος της θυγατρικής θα μπορεί να διορίσει ειδικό ελεγκτή, προκειμένου να διαπιστώσει εάν το δ.σ. κατά τη λήψη συγκεκριμένης απόφασης είχε προηγουμένως λάβει επαρκή πληροφόρηση?

Ο ειδικός ελεγκτής δεν διατυπώνει κρίση για τη πράξη διοικητικής του δ.σ. Αρκείται στη διαλεύκανση των περιστάσεων γύρω από τις οποίες το δ.σ. έλαβε μία συγκεκριμένη απόφαση. Ο έλεγχος δεν περιορίζεται μόνο στις αποφάσεις του δ.σ. υπό στενή έννοια αλλά επεκτείνεται σε όλες εκείνες τις

ενέργειες που εμπίπτουν στον ευρύτερο τομέα εξουσίας του δ.σ. Ο έλεγχος θα πρέπει να περιορίζεται ωστόσο σε συγκεκριμένη πράξη, συγκεκριμένη χρονική στιγμή π.χ. συγκεκριμένη εξαγωγή προϊόντος σε συγκεκριμένη χώρα, ή συγκεκριμένες πληρωμές σε δημοσίους υπαλλήλους τα τελευταία πέντε χρόνια κλπ. Οι έλεγχοι τύπου «fishing expeditions» δεν είναι θεμιτοί.

Η κρατούσα άποψη υποστηρίζει ότι ο ειδικός ελεγκτής δεν μπορεί να πραγματοποιήσει έλεγχο σε άλλη εταιρία του ομίλου κατ' άρθρο 142 AktG, υπό την έννοια ο κατά το άρθρο αυτό διορισθείς ειδικός ελεγκτής σε επίπεδο θυγατρικής εταιρίας δεν μπορεί να ζητήσει πρόσβαση σε στοιχεία της μητρικής. Επίσης υποστηρίζει ότι μπορεί κατ' άρθρο 145 II AktG να απαιτήσει από τα όργανα της διοίκησης της μητρικής ή αντίστροφα της θυγατρικής να παράσχουν εξηγήσεις και αποδείξεις για συγκεκριμένες συναλλαγές.

Ειδικός έλεγχος στη μητρική εταιρία

Αντικείμενο του ελέγχου μπορούν να είναι:

- Τα διοικητικά όργανα του ομίλου, που ουσιαστικά είναι η διοίκηση της ίδιας της μητρικής εταιρίας.
- Οι σχέσεις της μητρικής εταιρίας προς τις υπόλοιπες εταιρίες του ομίλου, στις οποίες περιλαμβάνονται και συναλλαγές που προκαλεί η μητρική εταιρία να πραγματοποιήσουν οι υπόλοιπες εταιρίες του ομίλου (π.χ. δάνεια εντός του ομίλου, μέτρα σε επίπεδο διοίκησης εντός του ομίλου, παραδόσεις προϊόντων εντός του ομίλου κλπ.).

Ειδικός έλεγχος στη θυγατρική εταιρία

- Έλεγχος της διοίκησης που ασκεί η μητρική στη θυγατρική (π.χ. το δ.σ. δεν θα πρέπει να ακολουθεί τυφλά τη διοίκηση της μητρικής αλλά θα πρέπει να φροντίζει αποφάσεις της μητρικής που αποβαίνουν σε βάρος

της θυγατρικής να έχουν αντισταθμιστεί μέχρι το τέλος του εταιρικού έτους).

- Το άρθρο 315 AktG προβλέπει ειδικά τη δυνατότητα εξαρτημένης εταιρίας ύστερα από αίτηση μετόχου -υπό προϋποθέσεις-, προς το δικαστήριο να διαταχθεί ειδικός έλεγχος των σχέσεων μεταξύ μητρικής και θυγατρικής εταιρίας. Η διαφορά των άρθρων 315 και 142 συνίσταται στο γεγονός ότι στο άρθρο 315 γίνεται έλεγχος εν γένει των σχέσεων της θυγατρικής με τη μητρική και όχι μιας συγκεκριμένης συναλλαγής.